

der da kun vilde være Spørgsmaal, om man skulde overdrage Banerne til Regjeringens Drift eller til privat Entreprise, i begge Tilfælde saaledes, at Regjeringen om saa Nar havde frie Hænder til, efterat have prøvet det nye System for Driften, da at vælge noget Andet. Under Iste Behandling tillod jeg mig at bemærke, at, medens jeg erkjendte, at der var mange store og væsentlige Ulemper forbundet med den nuværende Tilstand, var der ogsaa nogle Fordele derved. Jeg sigtede derved til, at det er antaget — jeg tør sige af næsten alle Sagkyndige —, at det i og for sig ikke er rigtigt at stille Driften fra Anlægget. Det var ogsaa Tanken, dengang Loven blev vedtagen, at man vilde paa den ene Side forene Driftselskabets Interesse med Anlægselskabets, for at Anlægget kunde blive hensigtsmæssigt for Driften, og at man paa den anden Side vilde, at de skulde udøve en gjensidig Control med hinanden; thi under selve Anlægget var det ønskeligt, at der toges Hensyn til Driftens Forbringer, og Driften maatte fordrø, at Anlægget blev solidt og godt. Hvad der imidlertid er endnu vigtigere, er, at Anskaffelsen af Driftsmateriellet ikke skilles fra selve Driften. Der er saamange Hensyn at tage ved Anskaffelsen af Driftsmateriellet med Hensyn til den forskjelligte Nytte og Brug, som Driftsforpagteren fordrø deraf, at jeg anser det for ganske overordentlig uheldigt, dersom man kom ind paa den Veie, at den Ene skulde anskaffe Driftsmateriellet, og den Anden bruge det. Jeg troer, at, dersom jeg bliver sat til at pløie en Mark for en Anden, er det bedst, at jeg tager min egen Ploug med; thi, hvis Pløiningen bliver slet, vil man let skyde Skylden paa Plougen og ikke paa Den, der pløier. Det er ogsaa af det ærede Mindretal indrømmet, at Afslutningen af en hensigtsmæssig Forpagtningsscontract vilde have overordentlig stor Vanskelighed; men det ærede Mindretal siger, at det dog ikke er umuligt, at man skulde kunne faae en hensigtsmæssig Forpagtning. Jeg tvivler virkelig meget derpaa, men, hvad jeg er vis paa, er, at den hele Tilstand, der vil indtræde i det Næblik, at Regjeringen overtager Driftsmateriellet og Driften, vidende, at den kun vil kunne drive Banerne, indtil en Driftsforpagter

kan staffles tilstede, ikke vil kunne blive end ikke nogenlunde taalelig; thi der er mangfoldige Ting, der da skulle ordnes, men Alt kun til en Andens Benyttelse og kun for nogle Maaneder, maaskee for endnu kortere Tid. En saadan Ordning vilde dog i Sandhed blive truffen under saa uheldige Forhold og Omstændigheder, at den vistnok vilde blive overmaade slet. Jeg bemærkede, at der dog var nogen Fordeel ved den nuværende Tilstand, og jeg skal i saa Henseende ogsaa gjøre opmærksom paa det Forhold, der findes Sted, naar nye Sectioner skulle aabnes. Det har viist sig ved Aabningen af flere Sectioner, som ere blevne aabnede, inden de vare fuldstændig fuldsførte, at de formelle Vanskeligheder, der i saa Henseende ifølge Forpagtningsscontracten med det danske Driftselskab vare tilstede, bleve hævede ved en simpel Overenskomst mellem Regjeringen og Anlægsentreprenøurerne med den største Letthed. Men, naar man nu skyder en tredie Person, der faaer sine bestemte Rettigheder, ind i dette Forhold, vil Sagen ikke gaae let, og de Forlig, der i saa Henseende skulle sluttes med disse to Parter, ville ganske vist gaae ud over Regjeringen. Naar man kan indskrænke et Contractsforhold til to Personer, troer jeg aldrig, det er godt at knytte en tredie dertil. Det forekommer mig derfor, at det ligger klart for, at dette andet Alternativ, at lade Regjeringen overtage Banerne for en ganske kort Tid, søge en Driftsforpagter og saa bortforpagte dem, er i høieste Grad uheldigt, og dertil kommer, at der ikke, som den ærede Ordfører gjorde opmærksom paa, foreligger nogetsomhelst Tilbud eller nogen Form af Tilbud til en saadan Overtagelse. Naar der ventes et Par Nar, vil Sagen stille sig ganske anderledes, saa vilde Forholdene saaledes have forandret sig, at der er et heelt sammenhængende Anlæg, der kan være indbydende for en Forpagter at tiltræde; i dette Næblik derimod forekommer det mig ikke, at der er noget videre Tillokkende for Capitalister til at gaae ind paa Forpagtningen, og jeg tvivler paa, at en saadan vil kunne opnaaes, uden at tilstaae Forpagteren ganske overordentlig store Fordele, som det bagefter vil vise sig, at der ikke havde været Grund til at tilstaae. Men hvad jeg især sabner, og